C/2024/6557

12.11.2024

P9_TA(2024)0160

Repressiivne keskkond Afganistanis, sealhulgas avalikud hukkamised ja naistevastane vägivald

Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2024. aasta resolutsioon repressiivse keskkonna kohta Afganistanis, sealhulgas avalike hukkamiste ja naistevastase vägivalla kohta (2024/2617(RSP))

(C/2024/6557)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Afganistani kohta,

— võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,

A. arvestades, et pärast riigi ülevõtmist on Taliban likvideerinud kohtusüsteemi, kohustanud kohtunikke täielikult rakendama šariaadiseadust ning jätkanud avalikke hukkamisi ja julmi karistusi, nagu piitsutamine ja kividega surnuksloopimine; arvestades, et sellest ajast alates on toimunud viis avalikku hukkamist, kus on osalenud tuhanded inimesed;

B. arvestades, et Taliban on naised ja tütarlapsed avalikust elust praktiliselt kustutanud; arvestades, et naiste ja tütarlaste õiguste piiramine hõlmab juurdepääsukeeldu tööle, reisimisele ja tervishoiule ilma meessoost sugulaseta, kuuendast klassist kõrgema hariduse keeldu, avalikele kohtadele ja spordile juurdepääsu keeldu, rangete riietumisreeglite vägivaldset jõustamist ning vägivallaohvrite tugisüsteemi kaotamist;

C. arvestades, et vähemused, nagu hazarad ja tadžikid, seisavad silmitsi üha suuremate repressioonide ja diskrimineerimisega;

1. väljendab sügavat muret humanitaar- ja inimõiguste kriisi pärast Afganistanis pärast riigi ülevõtmist Talibani poolt; tuletab meelde Afganistani rahvusvahelisi inimõigustealaseid kohustusi; kinnitab oma vankumatut toetust Afganistani elanikele ning nende õiguste ja vabaduste kaitsele, mis olid eelnenud 20 aasta jooksul tagatud;

2. mõistab hukka šariaadiseaduse radikaalse tõlgendamise ja jõustamise Talibani poolt ning naiste ja tütarlaste avalikust elust kustutamise katse, mis kujutab endast soolist tagakiusamist ja soolist apartheidi; nõuab, et viivitamata taastataks naiste ja tütarlaste täielik, võrdne ja sisuline osalemine avalikus elus, eriti nende juurdepääs haridusele ja tööle; tunnustab Afganistani naiste julgust ja on nendega solidaarne;

3. kutsub Afganistani *de facto* ametivõime üles taasavama üleriigilise toetussüsteemi naiste- ja tütarlastevastase vägivalla ohvritele ning tagama võimalused peavarju, arstiabi, õiguskaitsevahendite ja hüvitiste saamiseks;

4. nõuab naiste- ja tütarlastevastase vägivalla ohvrite vabastamist vanglast, kus neid hoitakse ebainimlikes tingimustes, mis kahjustavad nende vaimset ja füüsilist tervist ([1]);

5. nõuab tungivalt, et Afganistani *de facto* ametivõimud kaotaksid surmanuhtluse ja lõpetaksid viivitamata avalikud hukkamised, muud julmad ja ebainimlikud karistused ning naiste ja tütarlaste, LGBTIQ+ inimeste ning etniliste ja usuliste vähemuste diskrimineerimise ja barbaarse tagakiusamise;

6. mõistab hukka inimõiguste kaitsjate, sealhulgas Manizha Seddiqi, Ahmad Fahim Azimi, Sediqullah Afgani, Fardin Fedayee ja Ezatullah Zwabi meelevaldse kinnipidamise; nõuab nende viivitamatut ja tingimusteta vabastamist;

7. nõuab range ja tingimusliku koostöö säilitamist Talibaniga, tuginedes nõukogu kehtestatud viiele kriteeriumile ja ÜRO eriraportööri soovitustele;

([1]) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni abimissioon Afganistanis, „Lahknevused tavades: naiste- ja tütarlastevastase soolise vägivallaga seotud kaebuste käsitlemine Afganistani *de facto* ametivõimude poolt“, detsember 2023.

8. toetab Afganistani kodanikuühiskonna üleskutseid võtta *de facto* ametivõimud kuritegude eest vastutusele, eelkõige Rahvusvahelise Kriminaalkohtu uurimiste abil, luues ÜRO sõltumatu uurimismehhanismi ja laiendades ELi piiravaid meetmeid;

9. nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid suurendaksid humanitaarabi ja rahastamist, et toetada põhivajaduste katmist ja elatusvahendite hankimist ning Afganistani kodanikuühiskonda; nõuab tungivalt, et liikmesriigid väljastaksid humanitaarviisasid tagakiusatud naistele ja inimõiguste kaitsjatele ning viiksid lõpule mahajäänud kohalike Afganistani töötajate evakueerimise;

10. kutsub rahvusvahelist kogukonda ja eelkõige piirkondlikke osalejaid jätkama surve avaldamist Afganistani *de facto* ametivõimudele; rõhutab, et afgaanide sunniviisiline tagasisaatmine seab nad ohtu;

11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikidele, ÜRO-le ja Afganistani *de facto* ametivõimudele.